

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

-BASIN BÜLTENİ-
9 Ocak 2023

Türk müteahhitler, yurt dışında 17,8 milyar dolarlık yeni proje üstlendi

“Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri 2022 Yılı Değerlendirme Toplantısı”nda konuşan TMB Başkanı M. Erdal Eren, salgının belli ölçüde kontrol altına alınması ve petrol fiyatlarındaki artışın etkisiyle 2022 yılına olumlu bir hava içinde giren sektörün, hemen ardından Rusya-Ukrayna savaşının etkisi altında ve belirsizlikler içinde kaldığını belirtti. Diğer taraftan Eren, “Bugün ‘Türk müteahhitliği’ dünyada bir marka haline gelmiştir. Türk müteahhitlik firmaları faaliyetlerini ağırlıklı Avrasya ve Orta Doğu’da sürdürürken, Afrika’da rakipleri karşısında öne çıkmakta ve Avrupa’da giderek artan sayıda, katma değeri yüksek projeler üstlenmektedirler” dedi.

Türkiye’nin en rekabetçi hizmet alanlarından olan yurt dışı müteahhitlik hizmetleri kapsamında Türk müteahhitler, Rusya-Ukrayna savaşının tüm olumsuzluklarına rağmen 2022 yılında 17,8 milyar dolarlık proje üstlendi.

Sektörün 2022 yılı yurt dışı performansı ve 2023 yılı vizyonu ile hedefleri, Türkiye Müteahhitler Birliği’nin (TMB) ev sahipliğinde ve Ticaret Bakanı Mehmet Muş’un katılımıyla, TMB Başkanı M. Erdal Eren ile Türk Müşavir, Mühendisler ve Mimarlar Birliği (TürkMMMB) Başkanı İrfan Aker’in yer aldığı “Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Değerlendirme Toplantısı”nda ele alındı.

Toplantıda konuşan Bakan Muş, Cumhuriyetimizin 100. yılında da mal ve hizmet ihracatında yeni başarılar için özel sektör ile çalıştıklarından söz ederek, "Müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarımızın dış ticaretimizdeki yükselişin önemli aktörleri olduğunun her zaman farkındayız. Hizmet gelirlerimize yaptığı doğrudan katkının yanında inşaat sektörü malzemeleri ihracatının artırılması, işçi gelirleri ile döviz girdisi sağlanması ve ülkemizle ilgili olumlu algının güçlenmesi konularında da sektörün etkisi oldukça kuvvetlidir" dedi. Yurt dışında tamamlanan her projenin, sadece bir yapı olmanın ötesinde, ülkemizi temsil eden birer eser niteliği taşıdığına dikkat çeken Ticaret Bakanı Muş, “Pandemi, savaş gibi tarihte çok az rastlanan tüm olumsuz koşullara rağmen enerjisini koruyan, müteşebbis ruhundan ödün vermeyen ve azimle çalışan firmalarımızı ben gönülden tebrik ediyorum” diye konuştu.

© Türkiye Müteahhitler Birliği, 2023

Birlik Mahallesi, Doğukent Bulvarı, 447. Sokak No: 4, Çankaya, 06610 Ankara - TÜRKİYE

Tel : (312) 440 81 22

Faks : (312) 440 02 53

e-posta : tmb@tmb.org.tr

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

“Türk müteahhitlerin toplam proje büyüklüğü 472 milyar dolara ulaştı”

Bakan Muş, sözlerine şöyle devam etti: "Yurt dışı müteahhitlik sektörümüz 2022 yılını 17,8 milyar dolar gibi ciddi bir toplam proje değeri büyüklüğü ile kapatmış ve sektör, gücünü ve direncini bir kez daha ispatlamıştır. Böylelikle, üstlenilen toplam proje sayısı 11.605'e; projelerin toplam değeri ise 471,7 milyar dolara yükselmiştir. Dünya üzerinde proje gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı ise 2022 sonu itibariyle 133'e yükselmiştir. Hedefimiz, dünyada Türk müteahhidinin gitmediği, eser vermediği ülke kalmamasıdır."

Bakan Muş, yurt dışındaki projelerle ilgili şu bilgileri aktardı: "Bölgesel olarak baktığımızda, 2022 yılında proje büyüklüğü bakımından Bağımsız Devletler Topluluğu %37,6 ile yine birinci sırada. İkinci sırada ise, payı %24,5 ile iki katına çıkan Avrupa Bölgesi bulunuyor. Ortadoğu ise %18,5 ile bu sene üçüncü sırada. %12,7'lik pay ile Sahra-altı Afrika bölgesinde de yerimizi sağlamlaştırdığımızı görüyoruz. İlk 10 ülkeye baktığımızda, Rusya birinci sıradaki yerini korumakla birlikte, bir önceki sene 11 milyar dolar civarında bir büyüklük ile rekor kırılmışken savaşın sonucu olarak bu sene ise 2 milyar dolar değerinde bir proje büyüklüğüne ulaşılmış durumdadır."

Geçen yıl Romanya, Polonya, Macaristan ve Tanzanya'nın ilk 10 ülke içinde bulunduğu dikkat çeken Ticaret Bakanı Mehmet Muş, "Artık hedefimiz Batı Avrupa ve Amerika Kıtasıyla, Asya-Pasifik ülkeleri olmalı. Pazarlarımızı bu bölgelere doğru genişletmenin yollarını hep birlikte aramalıyız. Asya-Pasifik bölgesine yönelik olarak firmalarımızın çabalarını dikkatle izliyor ve gereken diplomatik desteği sağlamaya çalışıyoruz" ifadelerini kullandı.

"Türk yurt dışı teknik müşavirlik proje değeri 3 milyar dolar oldu"

Bakan Muş, son yıllarda Türk yurt dışı teknik müşavirlik sektörünün de marka haline geldiğini ve dünyadaki konumunu yükselttiğini belirtirken, sektörün 2022 yılında yıllık proje bedelinin yüzde 55 civarında artarak 236 milyon dolar olduğunu ve böylece toplam teknik müşavirlik proje değerinin yaklaşık 3 milyar dolara ulaştığını kaydetti.

"Sektör Avrupa'da daha çok sayıda ve katma değeri yüksek projeler üstleniyor"

Türkiye Mühendisler Birliği (TMB) Başkanı M. Erdal Eren ise Türk müteahhitlerin 2021 yılında küresel pazar da daralma yaşanmasına rağmen salgından toparlanma sürecinin etkisi ve petrol fiyatlarındaki artışa bağlı olarak yurt dışında 31 milyar dolar tutarında yeni proje

© Türkiye Mühendisler Birliği, 2023

Birlik Mahallesi, Doğukent Bulvarı, 447. Sokak No: 4, Çankaya, 06610 Ankara - TÜRKİYE

Tel : (312) 440 81 22

Faks : (312) 440 02 53

e-posta : tmb@tmb.org.tr

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

üstlenildiğini ancak geçtiğimiz yıl Rusya-Ukrayna savaşının faaliyetler açısından dengeleri değiştirerek sektör için büyük bilinmezlikler getirdiğini söyledi.

Başkan Eren, konuşmasını şöyle sürdürdü: "2021 yılında kaydedilen bu başarı çerçevesinde, üstleneceğimiz yeni projeler için yıllık hedefimizi de 30 milyar dolar olarak belirlemiş, orta vadede bu rakamı 50 milyar dolar seviyesinin üstüne çıkarmayı öngörmüştük. Sayın Cumhurbaşkanımız da bizlere olan güvenleri neticesinde, orta vade için üstlenilecek proje hedefini 75 milyar Dolar olarak telaffuz etmişlerdi. Tüm olumsuz gelişmelere rağmen, Cumhurbaşkanımızın belirlediği hedefi görev bilerek çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bugün 'Türk müteahhitliği' dünyada artık bir marka haline gelmiştir. Türk müteahhitlik firmaları faaliyetlerini ağırlıklı Avrasya ve Orta Doğu'da sürdürürken, Afrika'da rakipleri karşısında öne çıkmakta ve Avrupa'da giderek artan sayıda ve katma değeri yüksek projeler üstlenmektedirler."

"Daha çok sayıda Türk işgücü istihdamı için çalışmalar sürüyor"

TMB Başkanı Eren, üstlendiği projelerle Türkiye'nin inşaat malzemeleri ihracatına da önemli biçimde destek olan sektörün öncelikli hedeflerinden birinin yurt dışı projelerde istihdam edilen Türk işgücü sayısının artırılması olduğunu vurguladı. Eren, "Bu konudaki çabalarımızın önündeki iki büyük engel olan işçilerimizden alınan gelir vergisi sorununu, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları ve Hazine ve Maliye Bakanımızın girişimleri neticesinde geçtiğimiz ay itibarıyla çözdük. İkinci sorun olan hukuki uyumsuzluklar konusunda da yine Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları ve Ticaret Bakanımızın kararlılığı çerçevesinde Ocak ayı sonuna kadar çözüme ulaşılmış olacaktır" dedi.

Öne çıkan pazarlar ve beklentiler...

Savaşla birlikte Rusya'da birinciliği muhafaza ettiklerini, Ukrayna'daki projelerin ise sekteye uğradığını söyleyen Eren, yaşanan insanlık dramını üzüntüyle takip ederken diğer taraftan ülkenin geleceğine destek vermek amacıyla savaş sonrasında Ukrayna'nın yeniden imarı sürecinde rol almak için çalıştıklarını aktardı. Eren, Irak ve Körfez ülkelerinin sektör için önemini koruduğuna işaret ederken, "Irak'a yakın zamanda bir müteahhitlik heyeti ziyareti düzenleyeceğiz. Önümüzdeki 10 yıl içinde hayata geçirilmesi öngörülen yaklaşık 3,3 trilyon dolar tutarında proje ile bölgede öne çıkan Suudi Arabistan ile sektörel temaslar geçen yıl hız kazandı. Suudi Arabistan'a da bir müteahhitlik heyeti ziyareti için çalışmalara başladık" şeklinde konuştu. Bu kapsamda TMB'nin İslam Ülkeleri Müteahhitler Federasyonu'nun (FOCIC) yeni dönem yönetiminde Başkan Yardımcılığı düzeyinde temsil edilecek olmasının

© Türkiye Mühendisler Birliği, 2023

Birlik Mahallesi, Doğukent Bulvarı, 447. Sokak No: 4, Çankaya, 06610 Ankara - TÜRKİYE

Tel : (312) 440 81 22

Faks : (312) 440 02 53

e-posta : tmb@tmb.org.tr

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

önemini vurgulayan TMB Başkanı Eren, sektörün Kamu-Özel İşbirliği konusundaki deneyi çerçevesinde de önümüzdeki dönemde yeni projeler üstlenmeyi ve ülkelerde yatırımcı olarak da yer almayı hedeflediklerini belirtti. Eren, "Faaliyetlerimiz çerçevesinde ihtiyaç duyacağımız finansmanın temini amacı ile Bakanlığımız öncülüğünde çok taraflı ve bölgesel kalkınma bankaları ve diğer ülke ihracat kredi kuruluşları ile ilişkiler geliştiriyoruz. Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri bir takım oyundur" diyerek sözlerini noktaladı.

"Teknik müşavirlik hizmetleri için öncelikle iç pazarda talep geliştirilmeli"

Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği (TürkMMMB) Başkanı H. İrfan Aker de Türk teknik müşavirlik firmaları olarak yurt dışında geçen yıl elde ettikleri başarıdan dolayı gurur duyduklarını ifade ederek, "2022 yılında alınan projelerin ortalama bedellerinde bir önceki yıla göre yüzde 58'lik bir artış olduğu görülmüştür. Ayrıca son yıllarda, teknik müşavirlik firmalarının yurt dışında sözleşme bedeli 100- 150 milyon dolar olan ihalelerde başarılı olduklarını ifade etmek isterim" dedi. Aker, "Firmalarımız ülkemizdeki işlerin azalması nedeniyle küçülmekte; yetişmiş, deneyimli, nitelikli elemanların firmalarda istihdamında süreklilik sağlamakta oldukça zorlanmaktadırlar. Teknik müşavirlik hizmetleri için öncelikle iç pazarda talep geliştirilmeli, kamu yatırımlarının planlama ve gerçekleşmesinde, her türlü yatırım projesinin geliştirilmesinde ve dayanıklı yapıların üretilmesinde Türk teknik müşavirlik firmalarından yararlanılmalıdır" şeklinde konuştu.

© Türkiye Mühendisler Birliği, 2023

Birlik Mahallesi, Doğukent Bulvarı, 447. Sokak No: 4, Çankaya, 06610 Ankara - TÜRKİYE

Tel : (312) 440 81 22

Faks : (312) 440 02 53

e-posta : tmb@tmb.org.tr